

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ-2025

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875
ББК 74.489.4
А 43

Затверджено вченою радою гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії від 29 січня 2025 року, протокол № 6.

Актуальні питання професійного становлення сучасної молоді :
збірник наукових праць студентів / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець.
Хмельницький : ХГПА, 2025. Вип. IV. 498 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, Спілки дизайнерів, Всеукраїнської спілки автентики;

Онищук М. І. – директор Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України, член Всеукраїнської музичної спілки.

©Циганюк Л.І., 2025
©Качуринець Л.В., 2025

Козяр Лілія. Фортепіанний ансамбль як важливий етап музичного становлення юного піаніста.....	370
Колодій Ірина, Водяна Валентина. Розспівки як засіб формування вокально-хорових навичок учнів молодших класів.....	374
Корець Богдан. Особливості професійних компетентностей педагога-тренера в роботі колективу спортивно-бального танцю.....	379
Костич Анастасія. Роль мультимедійних технологій у творчому розвитку учнів ЗЗСО.....	383
Крантова Інна. Характеристика методів практичного навчання мистецтву образотворення у НУШ.....	391
Кудлюк Аня. Виховний потенціал музичної класики.....	396
Ліпінська Анастасія. Переваги та ризики використання електронних підручників на уроках образотворчого мистецтва у НУШ.....	401
Марковська Уляна. Теоретико-практичні аспекти опанування народним мистецтвом у 1–4 класах.....	406
Мицюк Софія. Методика формування у молодших школярів інтересу до народного танцю.....	412
Онищук Марія. Творчість Богдани Фільц для дітей шкільного віку.....	424
Племяник Віталій. Діяльнісний підхід у навчанні як ресурс якісної підготовки майбутніх учителів історії та громадянської освіти.....	429
Портнов Сергій. Значення українського народно-академічного інструментального виконавства у формуванні культурного середовища сучасної молоді.....	434
Посунько Юлія. Інноваційні підходи до використання наочності на уроках образотворчого мистецтва.....	439
Ростецький Борис Роман, Водяна Валентина. Інтеграція хорового співу в міждисциплінарне навчання середньої школи.....	444
Сарвілова Софія. Інноваційний підхід до розвитку творчих здібностей учнів старших класів засобами музично-театральної діяльності.....	449

ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВУ ОБРАЗОТВОРЕННЯ У НУШ

Інна Крантова,

студентка III курсу

спеціальності 014 «Образотворче мистецтво»

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

науковий керівник:

доцент кафедри образотворчого мистецтва

дизайну та методики їх викладання

Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Зоя Маццишин

У статті проаналізовано методи практичного навчання мистецтву образо-творення у контексті Нової української школи (НУШ). Детально розглянуто їхню класифікацію, специфіку використання та вплив на формування ключових здібностей учнів. Особливу увагу приділено інтерактивним, ігровим, проектним методам, а також технікам творчих майстер-класів. Виокремлено проблеми та перспективи впровадження сучасних методик у шкільну освіту. Запропоновано рекомендації для оптимізації навчального процесу.

Ключові слова: *НУШ, методи навчання, практичні методи, образотворче мистецтво, зображувальні уміння, компетентнісний підхід, інтерактивні технології.*

Образотворче мистецтво виступає важливим елементом естетичного виховання у рамках Нової української школи (НУШ), яка спрямована на розвиток особистості учня та формування його ключових здібностей (Калінчак, 2019). Практичні методи навчання відіграють центральну роль у вдосконаленні зображувальних умінь та навичок, забезпечуючи гармонійне поєднання розвитку

художніх здібностей із формуванням креативності, самостійності та соціальної активності (Мацьовка, 2025).

Сучасна реальність вимагає перегляду підходів до навчання, адже виклики сьогодення змушують переосмислити традиційні методи. Підхід, що будувався на простому копіюванні готових прикладів, поступово втрачає актуальність і вже не відповідає потребам сучасної освіти. Замість цього все більше уваги приділяється інтерактивним і практичним методикам, які спонукають учнів до активної участі у творчому процесі, допомагаючи їм розвивати самостійність і креативність.

Методи практичного навчання класифікація та особливості.

Практичні методи навчання поділяються на кілька основних груп:

1. Ігрові методи. Ігрова діяльність є особливо ефективною для молодших школярів. Вона не лише сприяє засвоєнню матеріалу, а й робить навчання емоційно насиченим. Наприклад:

Гра «Вгадай художника» сприяє стимуляції пізнавального інтересу. Учням представляються кілька творів відомих митців, і їхнє завдання полягає у визначенні автора, спираючись на підказки, які надає вчитель (Мошко, 2018).

Творчі ігри – діти створюють спільні композиції, вивчають елементи кольорової гами через гру (Якимчук, 2022).

Рольові ігри – учні виконують ролі художників, які працюють над створенням «шедевру», що розвиває їхню уяву (Характеристика практичних методів навчання, 2016).

2. Інтерактивні методи навчання стають важливою складовою освітнього процесу в НУШ, адже вони сприяють створенню середовища, яке стимулює активну взаємодію між учнями та вчителем (Калінчак, 2019). Методи на кшталт «мозкового штурму», «снігової кулі» чи дискусійних платформ відіграють ключову роль у генеруванні ідей для творчих проєктів.

Особливу увагу заслуговує інтерактивна вправа «Коллективна картина». Вона пропонує цікавий спосіб згуртувати учнів у спільному творчому процесі:

кожен учасник додає свою унікальну деталь до загального полотна, створюючи неповторний результат спільної праці (Мацьовка, 2025).

Популярними є такі методи: мозковий штурм – допомагає генерувати ідеї для творчих завдань; робота в групах – учні разом створюють великі композиції, наприклад, колажі. Дискусії – обговорення мистецьких творів розвиває критичне мислення.

3. Проектна діяльність. Проектні методи орієнтовані на створення кінцевого продукту. Наприклад: створення тематичних серій малюнків «Пори року», «Моя мрія». Розробка елементів дизайну шкільного простору (Мошко, 2018).

4. Майстер-класи та технічні вправи. Майстер-класи дозволяють учням знайомитися з новими техніками. Наприклад: під керівництвом вчителя діти можуть опанувати: техніку акварельного живопису. Виготовлення аплікацій або картин із пластиліну. Використання змішаних технік (акварель або туш).

5. Індивідуальна робота. Під час індивідуальних занять учитель має можливість враховувати здібності та потреби конкретного учня. Цей підхід сприяє розвитку особистісного потенціалу (Якимчук, 2022).

Роль практичних методів у формуванні здібностей. Практичні вправи становлять основний елемент процесу мистецької освіти в Новій українській школі. Наприклад: робота з природними матеріалами передбачає створення учнями художніх творів, таких як картини чи колажі, із застосуванням листя, гілочок або піску. Така діяльність не лише сприяє формуванню творчого мислення, а й підтримує екологічне виховання, розвиваючи усвідомлення взаємозв'язків між людиною та природою (Характеристика практичних методів навчання, 2016).

Технологія створення зображень за допомогою мокрої аквареллю спрямована на удосконалення розуміння плавності кольорових переходів і забезпечення гармонійного сприйняття композиції. Ця техніка також сприяє розвитку уважності та здатності працювати з деталями. Ще практичні методи допомагають:

Креативності – виконання нестандартних завдань стимулює уяву.

Емоційного інтелекту – сприйняття мистецьких творів допомагає розуміти емоції інших.

Комунікативних навичок – групова робота вчить висловлювати ідеї та слухати інших (Мацьовка, 2025).

Проблеми та перспективи впровадження практичних методів у НУШ

1. Проблеми **Матеріально-технічне забезпечення**. У багатьох школах відчувається брак художніх матеріалів, таких як фарби, пензлі та полотна, а також необхідного обладнання, наприклад, мультимедійних пристроїв чи 3D-принтерів. Це створює труднощі для впровадження інноваційних методик, особливо в навчальних закладах сільської місцевості (Мошко, 2018).

Брак часу. Обмеження часу часто стає викликом для впровадження навчальних програм. Жорсткі часові рамки нерідко обмежують можливості повноцінного виконання практичних проєктів і проведення інтегрованих уроків, що могли б поглибити знання учнів та зробити процес навчання більш захопливим (Характеристика практичних методів навчання, 2016).

Низький рівень підготовки педагогів. Частина вчителів досі не опанувала сучасні методики викладання. Багато хто залишається прив'язаним до традиційних підходів через брак спеціалізованих тренінгів або обмежений доступ до новітніх методичних ресурсів (Якимчук, 2022).

2. Перспективи. Підвищення інтересу учнів Використання ігрових методів і проєктних підходів сприяє зростанню зацікавленості у вивченні образотворчого мистецтва. Це дає можливість учням експериментувати, шукати нестандартні рішення та розвивати креативність. (Мацьовка, 2025).

Інтеграція предметів. Практичні підходи забезпечують ефективне поєднання мистецтва з іншими навчальними дисциплінами. Наприклад, учні можуть створювати графіки та схеми для уроків математики або працювати над ілюстраціями до літературних текстів (Мошко, 2018).

Розвиток м'яких навичок. Практичні методи навчання сприяють формуванню ключових компетенцій, таких як командна робота, вміння

планувати час, креативність і критичне мислення. Це допомагає учням бути успішнішими в майбутньому (Характеристика практичних методів навчання, 2016).

Державна підтримка та освітні реформи. Сучасні реформи в освіті, зокрема впровадження програм НУШ, створюють сприятливі умови для професійного розвитку вчителів. Це включає підвищення кваліфікації та розширення можливостей для ефективного викладання (Мацьовка, 2025).

Отже Практичні методи навчання мистецтву образотворення у НУШ мають потужний потенціал для формування особистості учня. Їхнє впровадження сприяє розвитку ключових здібностей, гармонізації емоційного стану дітей, розширенню їхнього кругозору та поглибленню творчих навичок. Використання інтерактивних, ігрових та проектних методів дозволяє учням застосовувати теоретичні знання на практиці, відкривати нові грані уяви та знаходити оригінальні способи самовираження. Основна мета – забезпечити кожному учню доступне, захопливе та ефективне навчання мистецтву.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Калінчак, В. Б. (2019). вчитель музичного мистецтва. *Особливості викладання мистецтва в НУШ*. URL: <https://surl.li/sayxxi>
- 2.Мацьовка, Р (2025) Науково-методична робота. *Застосування сучасних методик навчання на уроках мистецтва*. URL: <https://surl.li/ehulfr>
- 3.Мошко, І. М (2018) Методи роботи на уроках образотворчого мистецтва URL: <https://surl.li/bfujjt>
- 4.Характеристика практичних методів навчання (2016) URL: <https://surl.li/rpwxkm>
5. Якимчук, Л. В. (2022) Використання ігрових технологій на уроках в початкових класах. URL: <https://surl.li/ojihar>

